

2. NIEMOC (26) *vb impf*

W *pisowni łącznej* (19), w *rozłącznej* (7); -c (4), -ć (1); -c : -ć *Mącz* (3:1).

e oraz o *jasne*.

inf niemoc (5). ◇ *praes 1 sg* niemogę (5). ◇ *3 sg* niemoże (11). ◇ *1 pl* niemoż(e)my (1). ◇ *praet 1 sg m* niemogłem (1). ◇ *3 sg m* niemógł (2). ◇ *fut 2 sg* [m będziesz niemógł.] f będziesz niemogła (1).

Sł stp, *Cn* *notuje*, *Linde XVI i XVIII w*.

Chorować, *niedomagać*; *aegrotare PolAnt*, *Mącz*, *Cn*; *infirmari PolAnt*, *Vulg*, *JanStat*; *cubare*, *iacere Mącz*, *Cn*; *infirmirate opprimi HistAl*; *decubare*, *decumbere*, *laborare e dolore a. morbo*, *male valere Mącz*; *infirmum esse PolAnt*; *aegrere*, *aegrescere*, *aegro corpore esse*, *affici a. afflictari a. conflictari a. implicari a. teneri a. tentari a. urgeri morbo*, *habere se male a. graviter*, *in morbo esse Cn (26)* : *HistAl B3*; *Niemogłem a wyście mię nawiedźli MurzNT Matth 25/36*; *był niekatory królik ktore⁸⁰ fyn niemógł w Kapernaum MurzNT Ioann 4/46*; *Mącz 4a*, *98c [2 r.]*, *231d*, *446b*, *473d*; *RejZwierc 105*; *BiałKat C2v*; *Ale gdy przydzie czwartý Rok oftátni/ tám má przyśiádz: iż nie obłudnie na ten czas niemógł SarnStat 769*.

niemoc od czego (1): *dobre ieft naprzeciw kaźdey thrucznie*, *a zwłazcza gdy kto od grzybow niemoże FalZioł IV 37c*.

Zwroty: »niemoc przed cborobą« (1): *Praepeditus morbo*, *Nie może przed chorobą. Mącz 294c*.

»barzo, ciężko niemoc« = *iacere graviter Mącz*, *Cn*; *conflictari valetudine*, *periclitari cancro*, *tabescere morbo Cn (2:1)*: *Mącz 161b*; *GórnDworz S*; *Krolu łáfkáwy páni twa bárzo niemoże HistRzym 36v*.

»na śmierć [= *śmiertelnie*] niemoc« = *mortifero morbo urgeri Cn (1)*: *Valetudine novissima conflictari*, *Ná śmierć niemoc Mącz 474c*.

[»niemoc wielką chorobą [na co]«: *A ty łam będziefz niemógł wielką chorobą ná wnętrze twoie [tu autem aegrotabis pessimo languore uteri tui]/ áż z ćiebie wykápią wlfyftłkie trzowa twoie Leop 2.Par 21/15 (Linde).*]

Szereg: »(leżeć), stękać, niemoc« [*szyk 2:1*] (3): *Decumbo et Decubo*, *Leżę/ Stękam Nie mogę Mącz 70c*, *70a*; *Domá stęka/ niemoże/ ále indzie łkoczy BielSjem 7*.

Przen (5) :

niemoc w kim (1): *Bo y my niemożemy wniem/ ále żyć wniem będziemy z mocy Bożey do was. BudNT 2.Cor 13/4*.

W przeciwstawieniach: »niemoc ... być mocnym (2), pomagać« (3): *ani tam lékárz pomagá gdzie dułza niemoże MurzHist E2*; *BibRadz 2.Cor 12/10*; *Abowiem gdy nie mogę/ tedy m ieft mocny [cum enim infirmor, tunc potens sum]. WujNT 2.Cor 12/10*.

W porównaniu (1): *będziefz niemogła [Azyja] iáko vbożuchna/ vbita á łkarána od niewiałt Leop 4.Esdr 15/51*.

Synonimy: *boleć*, *charłać*, *chorować*, *cierpieć*.

Formacje współrdzenne: *rozniemoc się*, *zaniemoc*; *niemagać*, *rozniemagać się*.

Cf 2. MOC, [NIEMOGĄCY]